

Traducere din limba engleză

Comisia Comunităților Europene

Bruxelles, 20.06.1997
SEC(97) 1193 final

**INTERPRETĂRILE COMISIEI
LIBERTATEA FURNIZĂRII SERVICIILOR ȘI INTERESUL BINELUI GENERAL ÎN
CEA DE-A DOUA DIRECTIVĂ BANCARĂ**

CW

Traducere din limba engleză

Cuprins

PARTEA UNU: LIBERTATEA FURNIZĂRII SERVICIILOR ÎN A DOUA DIRECTIVĂ BANCARĂ	4
A. PROCEDURA DE ÎNȘTIINȚARE	4
1. Scopul în ceea ce privește timpul	4
2. Scopul în ceea ce privește teritoriul.....	4
3. Publicitate și oferta de servicii	6
4. Tipul procedurii	6
5. Viitorul procedurii	6
B. LIBERTATEA DE A FURNIZA SERVICII ȘI DREPTUL DE STABILIRE	7
1. Libertatea de a furniza servicii	7
2. Dreptul de stabilire	7
3. Zona "Gri"	8
4. Exercițarea simultană a libertății furnizării serviciilor și dreptul de stabilire	10
5. Controlul realizat de Statul Membru gazdă asupra condițiilor pentru acordarea pașaportului	11
6. Diverse	11
C. ÎNCEPEREA FURNIZĂRII SERVICIILOR	11
PARTEA DOI: BINELE GENERAL DIN A DOUA DIRECTIVĂ BANCARĂ	13
A. ÎNȘTIINȚAREA REGULILOR ADOPTATE ÎN INTERESUL BINELUI GENERAL	13
B. APLICAREA REGULILOR ADOPTATE ÎN INTERESUL BINELUI GENERAL 13	
1. Definierea binelui general	14
2. "Teste" de bine general.....	15
3. Proceduri pentru aplicarea testelor.....	15
C. INTERESUL ÎN BINELE GENERAL ȘI LEGEA PRIVATĂ INTERNAȚIONALĂ	20
1. Principii	20
2. Conexiunea cu Convenția de la Roma	21
3. Precedența legii comunitare	22

INTERPRETĂRILE COMISIEI
LIBERTATEA FURNIZĂRII SERVICIILOR ȘI INTERESUL BINELUI GENERAL ÎN
CEA DE-A DOUA DIRECTIVĂ BANCARĂ

Această Comunicare este produsul discuțiilor efectuate de Comisie pentru întrebările despre libertatea de furnizare a serviciilor și interesul binelui general în cea de-a doua Directivă Bancară¹.

Nu doar Statele Membre (din Comitetul de Consiliere Bancară și Grupul de Lucru pentru Interpretarea Directivelor Bancare), ci și sediile private au fost implicate în discuții.

Comisia a publicat, în Monitorul Oficial al Comunităților Europene², o schiță a comunicării care a marcat lansarea unei consultații largi. După publicarea acestei Comunicări, Comisia a primit mai multe contribuții de la toate cercurile interesate (State Membre, asociații profesionale, instituții de credit, organizațiile consumatorului, avocați, etc.). A organizat și audieri cu toate părțile care au luat parte la consultația în scris.

Comisia a realizat de-a lungul acestei consultații că au existat niște incertitudini cu privire la interpretarea conceptelor de bază, cum ar fi libertatea pentru furnizarea serviciilor și interesul binelui general. Această incertitudine este, spre exemplu, reprezentată de împiedicarea anumitor instituții de credit să își exercite libertățile pe care a Doua Directivă le stabilește pentru a promova și, în consecință, împiedica mișcarea liberă a serviciilor bancare în Uniunea Europeană.

Comisia consideră de dorit reformularea într-o Comunicare a principiilor stabilite de Curtea de Justiție și stabilirea poziției cu privire la aplicarea acestor principii pentru anumite probleme specifice ridicate de a Doua Directivă Bancară.

Obiectivul prin publicarea acestei Comunicări este explicarea și clarificarea regulilor Comunității. Oferă tuturor părților interesate - administrații naționale, comercianți și consumatori - un document de referință prin care se definește cadrul juridic în care, în viziunea Comisiei, activitățile bancare care beneficiază de recunoaștere comună trebuie urmărite.

Interpretările și ideile stabilite în această Comunicare, care sunt limitate la problemele aferente, în mod specific, celei de-a doua Directive, stabilesc acoperirea nu a tuturor situațiilor posibile, ci mai mult a celor mai frecvente sau posibile.

Acestea sunt propuse din perspectiva politicii Comunității cu privire la societatea informațională, care dorește promovarea creșterea și mișcarea serviciilor societății informaționale dintre Statele Membre și, în special, comerțul electronic³.

Nu reprezintă, în mod necesar, opiniile Statelor Membre și nu ar trebui impuse obligații asupra lor.

¹ A doua Directivă a Consiliului 89/646/EEC de la data de 15 decembrie 1989 despre coordonarea legilor, regulamentelor și prevederilor administrative aferente acceptării și urmăririi activității instituțiilor de credit și modificarea Directivei 77/80/EEC (OJ Nr. L 386, 30.12.1989, p.1), modificată prin Directiva 92/30/EEC (OJ Nr. L 110, 28.4.1992, p. 52).

² OJ Nr. C 291, 4.11.1995, p. 7.

³ Decizia Consiliului asupra priorităților noilor politici cu privire la societatea informațională, adoptată la data de 8 octombrie 1996; Comunicarea Comisiei către Consiliul European: "Utilizarea serviciilor: "CSE(96) 6 finală la data de 27 noiembrie 1996; Comunicarea către Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comitetul Social și Economic denumit "Transparență reglementară pe piața unică pentru serviciile societății informaționale"; Propunerea pentru Directiva Parlamentului și Consiliul European care modifică pentru cea de-a treia oară Directiva 83/189/EEC care stabilește procedura pentru furnizarea informațiilor în domeniul standardelor și regulamentelor tehnice (COM(96) 392 finală la data de 30 august 1996; publicată și în *OPINIUNEA FIZICĂ* 307, 16.10.1996, p. 11).

CW

Traducere din limba engleză

În ultimul rând, nu prejudecă interpretarea pe care Curtea de Justiție, ca ultimă instanță responsabilă pentru interpretarea Tratatului și legislației secundare, o poate plasa pe aspectele în discuție.

PARTEA UNU: LIBERTATEA FURNIZĂRII SERVICIILOR ÎN A DOUA DIRECTIVĂ BANCARĂ

Partea Unu analizează în schimb (A) rezultatele consultărilor despre procedura de înștiințare, (B) dificultățile aferente diferenței dintre libertatea pentru furnizarea serviciilor și drepturile de stabilire și (C) problema timpul în momentul în care poate începe o activitate care se încadrează în scopul libertății furnizării serviciilor.

A. PROCEDURA DE ÎNȘTIINȚARE

1. Scopul în ceea ce privește timpul

Articolul 20(1) din a Doua Directivă Bancară prevede că:

"Orice instituție de credit care dorește să își exercite libertatea pentru furnizarea serviciilor prin îndeplinirea activităților pe teritoriul unui alt Stat Membru pentru prima dată va anunța autoritățile competente ale Statului Membru gazdă în legătură cu activitățile de pe lista din Anexa pe care dorește să le efectueze".

Procedura stabilită în Articolul 20(1) privește doar acele instituții de credit (și filialele acestora în sensul Articolului 18(2)) care intenționează să efectueze pentru prima dată o activitate enumerată în Anexă. Articolul 23(2) prevede o scutire de la înștiințare pentru instituțiile de credit care asigură serviciile înaintea prevederilor care implementează Directiva intrată în vigoare.

Comisia consideră că, pentru a beneficia de drepturile obținute, instituțiile de credit trebuie să asigure un serviciu cel puțin o dată pe teritoriul Statului Membru (în conformitate cu linia de raționare stabilită în secțiunea 2 de mai jos), indiferent de când a avut loc, dar trebuie să fi efectuat această activitate legal pe teritoriul Statului Membru în discuție. Trebuie să poată furniza dovada pentru această activitate anterioară dacă acest lucru este solicitat de autoritatea competentă din țara de origine.

Scutirea este, totuși, limitată la activitate și Statul Membru în discuție.

Comisia consideră că tipul legal al activității anterioare trebuie să fie evaluat în momentul în care această activitate a fost exercitată și nu în momentul în care a Doua Directivă intră în vigoare. Așadar, este irelevant dacă legislația Statului Membru gazdă s-a schimbat după ce activitatea a fost exercitată de instituția de credit. Este, desigur, presupus că instituția a respectat noua legislație din țara gazdă dacă a continuat să efectueze activitățile sau dacă a încetat activitățile în baza libertății furnizării serviciilor în acel moment.

2. Scopul în ceea ce privește teritoriul

(a) Principii

Articolul 20(1) din a Doua Directivă condiționează implementarea procedurii de înștiințare asupra intenției de efectuare a activităților ***"în teritoriul unui alt Stat Membru"***.

Așadar, este necesară "localizarea" spațiului de furnizare a viitoarelor servicii bancare pentru a decide dacă este necesară o înștiințare prealabilă.

PERSOANA FIZICA
TOSA GEORGETA LUCIANA
Traducatoare autorizata
pentru limbile engleza si franceza
Autorizatia nr. 9375/31.07.2003

Traducere din limba engleză

Spre deosebire de alte servicii, unde locul de furnizare nu poate ridica îndoieli (apărare juridică, construirea unei clădiri, etc.) serviciile bancare, enumerate în Anexa la a Doua Directivă sunt dificil de imobilizat pe o anumită locație. Acestea sunt foarte diferite una de cealaltă și sunt asigurate într-o formă imaterială. Creșterea serviciilor la distanță, în special cele care folosesc mijloace economice (internet, home banking, etc.) vor avea fără îndoială, în curând, drept rezultat criteriile stricte despre locația care va deveni depășită.

Comisia a examinat anumite posibilități pentru localizarea serviciilor (inventatorul inițiativei, locul de domiciliu al clientului, locația furnizorului, locul unde sunt semnate contractele, etc.) și consideră că niciuna nu s-ar aplica, în mod satisfăcător, activităților enumerate în Anexă.

Aceasta consideră necesară aderarea la o interpretare simplă și flexibilă a Articolului 20 din a Doua Directivă. În consecință, în opinia acesteia, doar activitățile efectuate *pe teritoriul* unui alt Stat Membru trebuie să fie supuse înștiințării prelabile. Pentru a decide unde a fost efectuată activitatea, trebuie decis locul furnizării a ceea ce poate fi numit "performanță caracteristică" a serviciului, adică furnizarea esențială pentru care plata este datorată. Această linie de gândire este dorită stabilirii dacă înștiințarea prelabilă este necesară. Nu afectează legea sau sistemul fiscal aplicabil serviciului bancar în discuție.

(b) Aplicarea la a doua Directivă

Banca poate avea clienți nerezidenți fără a urmări activitățile în discuție *de pe teritoriul* Statelor Membre unde clienții au domiciliu.

În consecință, faptul vizitării temporare a teritoriului Statului Membru pentru efectuarea activității anterioare (ex: expertiza proprietății înainte acordării împrumutului) sau ulterioare (activități indirecte) activității esențiale nu reprezintă, în opinia Comisiei, o situație care este responsabilă a fi supusă înștiințării prelabile. Același lucru este adevărat în cazul unor vizite pe care instituțiile de credit le poate efectua clienților, dacă aceste vizite nu implică prevederea efectuării caracteristice a serviciului care este supus relației contractuale.

Mai mult, Comisia consideră că faptul vizitării temporare a teritoriului Statului Membru pentru încheierea contractelor înainte de exercitarea activității bancare nu trebuie considerată o exercitare a activității în sine. Înștiințare prelabilă nu ar fi necesară în aceste circumstanțe.

Dacă, pe de altă parte, instituția intenționează să asigure performanța caracteristică a serviciului bancar prin trimiterea unui membru din personal sau unui intermediar temporar autorizat pe teritoriul unui alt Stat Membru, înștiințarea prelabilă este necesară.

În mod contrar, dacă serviciul este furnizat unui beneficiar care a mers în persoană, în scopul primirii aceluși serviciu, în alt Stat Membru unde instituția are locul, înștiințarea prelabilă nu este necesară. Comisia consideră, de fapt, că serviciul nu este furnizat de instituția de credit din teritoriul unui alt Stat Membru în înțelesul Articolului 20 din a Doua Directivă Bancară.

În ultimul rând, furnizarea serviciilor bancare la distanță, spre exemplu pe internet, nu necesită, în opinia Comisiei, o înștiințare prelabilă, deoarece furnizorul nu poate fi considerat a-și îndeplini activitățile pe teritoriul clientului.

Comisia știe că această soluție va necesita o analiză de caz cu caz, care poate fi dificilă.

Aceasta știe și că, atât timp cât Instanța nu a oferit o decizie în acest caz, instituția de credit este liberă să aleagă, din motive de certitudine, să folosească procedurile de înștiințare menționate în a Doua Directivă, chiar dacă, în conformitate cu criteriile de mai sus, înștiințarea nu este neapărat necesară.

Faptul că anumite tipuri de furnizări de servicii, conform Comisiei, nu se încadrează în scopul Articolului 20 din a Doua Directivă și, în consecință, nu trebuie înștiințate nu înseamnă că aceste activități nu sunt supuse recunoașterii comune și controlului din țara mamă.

Comisia consideră că recunoașterea comună a activităților conținute în Anexă, împreună cu controlul din țara mamă, este stabilită prin Articolul 18 din a Doua Directivă. Articolul 20 este un articol procedural, cu scop rezidual, care există pentru utilizarea de către băncile care

PERSOANA FIZICA

TOSA GEORGETA LUCIANA

Traducatoare autorizata

pentru limbile engleza si franceza

Autorizatia nr. 9375/31.07.2003

Traducere din limba engleză

doresc să funcționeze pentru prima dată în baza libertății de furnizare a serviciilor în alt Stat Membru.

3. Publicitate și oferta de servicii

Comisia consideră că existența prealabilă a publicității sau a unei oferte nu poate fi legată de necesitatea de respectare a procedurii de înștiințare.

Această legătură ar fi superficială deoarece nu există o prevedere expresă în cea de-a Doua Directivă. Nu există o ofertă prealabilă a serviciului unui nerezident, ci intenția pentru efectuarea activităților de pe teritoriului unui alt Stat Membru asupra căruia Articolul 20 realizează o condiție asupra înștiințării.

Mai mult, clienții solicitanții de la distanță nu înseamnă că instituția planifică să furnizeze servicii pe teritoriul unui alt Stat Membru.

Similar, conectarea publicității cu înștiințarea poate duce la situații ridicole în care instituția trebuie să înștiințeze autorităților tuturor țărilor unde publicitatea trebuia primită în mod teoretic.

Comisia consideră că, de dragul simplității și în conformitate cu a doua directivă, toate formele de publicitate, vizate sau de alt mod, și toate ofertele de servicii realizate la distanță prin orice metode (ex: poștă, fax, poștă electronică) trebuie să fie scutite de cerința înștiințării prealabile. Doar dacă instituția de credit plănuiește să își efectueze activitățile *pe teritoriul țării clientului* în baza libertății pentru furnizarea serviciilor (conform liniei de gândire folosite în paragraful (a)), aceasta va fi obligată să fie înștiințată.

Această opinie, care privește doar cerința de înștiințare, nu afectează legea aplicabilă serviciilor bancare. În conformitate cu Convenția de la Roma⁴, existența unei anumite invitații sau unei publicități prealabile poate, în cazul contractelor încheiate cu clienții, avea un efect asupra legii aplicabile contractului încheiat ulterior⁵.

4. Tipul procedurii

Comisia consideră că procedura de înștiințare stabilită în a Doua Directivă urmărește un obiectiv simplu al schimbului de informații dintre autoritățile de supraveghere și nu este o măsură de protecție a consumatorului. În opinia Comisiei, nu ar trebui considerată o condiție procedurală care afectează valabilitatea contractului bancar.

5. Viitorul procedurii

Drept rezultat al dezbaterii lansate de comunicarea schiță, Comisia a realizat că multe părți interesate au fost pentru, pur și simplu, abolirea procedurii în contextul libertății furnizării serviciilor. Pe de altă parte, unele contribuții au evidențiat cât de folositoare a fost procedura în verificarea respectării interesului binelui general și, în special, regulile de protecția consumatorului.

Unele părți dintre cele care au solicitat abolirea sistemului au considerat că acest lucru nu a fost în conformitate cu Tratatul, fiind o restricție disproporțională asupra libertății de furnizare a serviciilor. Alte părți au atras atenția asupra faptului că băncile din țări terțe nu au fost acoperite de aceasta. Altele au considerat că era costisitoare și nu era necesară și putea da naștere riscurilor legale.

⁴ Convenția pentru legea aplicabilă obligațiilor contractuale, deschisă pentru semnare în Roma la data de 19 iunie 1980 și introdusă în vigoare la data de 1 aprilie 1991 (OJ Nr. L 266, 9.10.1980, p. 1). Ratificată de toate Statele Membre, cu excepția Suediei, Austriei și Finlandei, care au semnat Convenția la data de 29 noiembrie 1996 și a cărei proceduri de ratificare este în progres.

⁵ Vezi Partea Doi din această Comunicare.

Traducere din limba engleză

În opinia Comisiei, în timp ce procedura de înștiințare trebuie clarificată și simplificată, nu ar trebui să reprezinte mai mult decât o formalitate administrativă simplă care permite persoanei care raportează să beneficieze de avantaje considerabile.

Consideră că interpretările propuse mai sus ar clarifica scopul unei proceduri care, în contul creșterii furnizării transfrontaliere a serviciilor bancare, în special în contextul comerțului electronic, va deveni aproape depășită. Cu cât sunt furnizate mai multe servicii fără mișcare fizică, cu atât mai puține înștiințări vor fi folosite.

Comisia, în timp util, poate anticipa propunerea abolirii procedurii întru totul în contextul libertății furnizării serviciilor.

B. LIBERTATEA DE A FURNIZA SERVICII ȘI DREPTUL DE STABILIRE

1. Libertatea de a furniza servicii

(a) Tip temporar

Tratatul stipulează în paragraful trei din Articolul 60 că o persoană care furnizează un serviciu poate, pentru a face acest lucru, urmări **"temporar"** activitatea în Statul în care serviciul este furnizat. Instanța a considerat, în decizia de la data de 30 noiembrie 1995⁶, că tipul temporar al furnizării serviciilor prevăzut de acest Articol:

"este de a fi luată o decizie în ceea ce privește durata, regularitatea, periodicitatea și continuitatea".

Pe baza jurisprudenței, Comisia consideră că, dacă o activitate bancară este exercitată pe un teritoriu într-o manieră durabilă, frecventă, regulată sau continuă de către o instituție de credit care își exercită libertatea pentru furnizarea serviciilor, întrebarea care trebuie pusă este dacă instituția de credit poate fi considerată, în mod legal, a funcționa temporar în sensul Tratatului. Întrebarea apare și dacă instituția de credit nu încearcă să evite regulile de stabilire prin invocarea nejustificabilă a libertății furnizării serviciilor.

(b) Prevenirea evitării regulilor

Instanța a confirmat că Statul Membru are dreptul de a întreprinde pașii pentru prevenirea furnizorului de servicii a cărei activitate este direcționată, în întregime sau în principal, pe teritoriul lui, dar care s-a stabilit în alt Stat Membru pentru a evita regulile de conduită profesională care i s-ar aplica dacă s-ar fi stabilit pe teritoriul Statului unde își urmărește activitățile, în întregime sau în principal, din exercitarea libertății pentru furnizarea serviciilor care este păstrată în Articolul 59 din Tratat⁷. Adaugă că aceste cazuri de "evitare" se pot încadra în sfera capitolului Tratatului despre dreptul de stabilire și nu în aceea a furnizării serviciilor.

Totuși, Comisia consideră că o situație în care instituția de credit este abordată frecvent pe teritoriul ei de consumatori cu domiciliul în alt Stat Membru nu poate fi considerată a reprezenta o "evitare".

2. Dreptul de stabilire

Dacă un sediu menține o prezență permanentă în Statul Membru în care oferă serviciile, acesta intră, în principiu, în baza prevederilor Tratatului despre dreptul de stabilire⁸.

Instanța a decis că:

"Un cetățean al Statului Membru care urmărește o activitate profesională în mod stabil și continuu în alt Stat Membru unde se reține dintr-o bază profesională stabilită către, printre

⁶ Cazul C-55/94 *Gebhard* (1995) ECR I-4165.

⁷ Caz 205/84 *Comisia vs. Germania* (1986) ECR 3755; Caz 33/74 *Van Binsbergen* (1974) ECR 1299; Caz C-148/91 *Veronica* (1993) ECR I-487; Caz C-23/93 *TV 10* (1994) ECR I-4795.

⁸ Caz 205/84 *Comisia vs. Germania*; vezi nota 7.

Traducere din limba engleză

altele, cetățeni ai aceluși Stat intră sub prevederile capitolului aferent dreptului de stabilire și nu acelea ale capitolului aferent serviciilor⁹.”

Totuși, în aceeași decizie, Instanța a decis că o persoană care funcționează în baza libertății furnizării serviciilor se poate echipa în Statul Membru gazdă cu infrastructura necesară în scopul efectuării serviciilor în discuție fără a cădea în scopul dreptului de stabilire.

Pe baza jurisprudenței, un angajat al instituției de credit care lucrează pe teritoriul Statului Membru pentru a efectua un număr limitat de sarcini specifice în legătură cu clienții existenți poate avea așadar infrastructura necesară pentru îndeplinirea acestor sarcini fără ca banca să fie considerată a fi ”stabilită” în înțelesul stabilit de legea Comunității. Dacă, pe de altă parte, a trecut de limitele acestor sarcini prin folosirea aceluși ”refugiu” pentru a aborda cetățenii unui Stat Membru gazdă, ex: pentru a le oferi servicii bancare la fel ca o filială, banca ar putea intra în scopul dreptului de stabilire.

3. Zona ”Gri”

Nu este întotdeauna ușor de tras o linie între conceptele furnizării serviciilor și stabilire deoarece, așa cum jurisprudența Instanței indică, una poate fi considerată în anumite circumstanțe a funcționa în Statul Membru în baza libertății furnizării serviciilor în ciuda deținerii unui anumit tip de infrastructură în Statul Membru.

Unele situații sunt dificil de clasificat. Acest lucru este, în special, adevărat:

- recurgând la intermediarii independenți; și
- mașinile electronice (ATM) care efectuează activitățile bancare.

(a) Intermediari independenți

Problema stă în determinarea măsurii în care instituția de credit care recurge la un intermediar independent în alt Stat Membru poate fi considerată a urmări activitatea permanentă din acel Stat Membru.

Suntem interesați aici de intermediarii care obțin afaceri, dar nu sunt ei în sine instituții de credit sau firme de investiție și care nu sunt funcționează în numele lor.

În decizia de la data de 4 decembrie 1986¹⁰, Instanța a reținut că:

”un angajament de asigurare al unui alt Stat Membru care menține o prezență permanentă în Statul Membru în discuție intră în scopul prevederilor Tratatului pentru dreptul de stabilire, chiar dacă prezența nu ia forma unei filiale sau agenții, dar cuprinde un birou administrat de propriul personal al afacerii sau de o persoană care este independentă, dar autorizată să acționeze permanent pentru afacere, după cum va fi cazul cu agenția”.

Instanța a confirmat, așadar, că o afacere care folosește un intermediar pe teritoriul unui alt Stat Membru în mod permanent poate, în contul acelei fapte, să își piardă statutul de furnizor de servicii și poate cădea în scopul prevederilor pentru dreptul de stabilire.

Comisia sugerează așadar următoarele interpretări.

Intermediari și libertatea de a furniza servicii

În opinia Comisiei, dacă o bancă folosește un intermediar pentru a furniza servicii bancare temporar sau din când în când pe teritoriul Statului Membru, aceasta trebuie să transmită o înștiințare în înțelesul Articolului 20 din a doua directivă.

Consideră că dacă, într-o anumită țară, o bancă are intermediari independenți ale căror îndatoriri cuprind doar căutarea de clienți, aceasta nu poate fi considerată a dori să întreprindă activități, în înțelesul Articolului 20, pe teritoriului Statului membru în discuție. Nu este necesară nicio înștiințare în acel caz.

⁹ Caz C-55/94 *Gebhard*; vezi nota 6.

¹⁰ Vezi Nota 7.

Traducere din limba engleză

Pe de altă parte, în anumite circumstanțe stabilite mai jos, poate fi considerat că o bancă având unul sau mai mulți intermediari stabiliți permanent în Statul Membru nu cade, de fapt, în regulile despre dreptul de stabilire.

Intermediari și dreptul de stabilire

În decizia *De Bloos* de la data de 6 octombrie 1976¹¹, Instanța a reținut că:

"Una dintre caracteristicile esențiale ale conceptelor filialei sau agenției este, de fapt, de a se supune indicației și controlului autorității mamă".

S-a concluzionat că un singur concesionar care nu este supus controlului și indicației unei companii nu poate fi privit ca filială, agenție sau sediu.

În decizia de la data de 18 martie 1981 în *Blanckaert & Willems*¹², Instanța a reținut că:

"Un agent comercial independent care abia negociază afacerea, în măsura în care statutul legal îi permite să își planifice activitatea și să decidă ce procent de timp să își devote intereselor angajamentelor pe care le convine să le reprezinte și pe cine acel angajament nu poate împiedica să reprezinte în același timp mai multe companii care concurează în același sector de producție sau comercializare și care, mai mult, transmite decizii către compania mama fără a se implica în termenii acesteia sau execuția acesteia, nu are caracterul unei filiale, agenții sau sediu...".

În termeni mai critici, în decizia *Somafer* de la data de 22 noiembrie 1978¹³, Instanța a reținut că:

"Conceptul de filială, agenție sau alt sediu implică locul activității care are aspect de permanență, cum ar fi prelungirea autorității mame, are administrare și este echipat, în mod material, cu negocierea afacerii cu terțe persoane, astfel încât cel din urmă, deși știind că ar exista, dacă este necesar, o conexiune legală cu autoritatea mamă, sediul principal care este în străinătate, nu trebuie să se ocupe direct cu această autoritate mamă, dar poate tranzacționa afacerea la locul activității reprezentând prelungirea".

Pe baza acestor precedente, Comisia consideră că, pentru utilizarea unui intermediar, având drept rezultat posibilitatea ca o bancă să cadă în scopul dreptului de stabilire, trei criterii trebuie să fie întrunite în același timp:

- intermediarul trebuie să aibă o procură **permanentă**;
- intermediarul trebuie să fie supus **administrării și controlului** instituției de credit pe care o reprezintă. Pentru a verifica dacă această condiție este întrunită, este necesară verificarea cazului dacă intermediarul este liber să își organizeze propria activitate și să decidă ce procent de timp își poate dedica angajamentului. Un indicator final este dacă intermediarul poate reprezenta mai multe firme care concurează pentru furnizarea unui serviciu în discuție sau dacă este, în mod contrar, legat printr-un acord exclusiv de o instituție de credit;
- intermediarul trebuie să se **dedice** instituției de credit. Instituția de credit se poate angaja printr-un intermediar chiar dacă acel intermediar nu poate semna contracte. Spre exemplu, dacă intermediarul poate finaliza o ofertă în numele instituției, dar doar banca are putere să semneze contractul, criteriile de angajament pot fi întrunite. Dacă instituția de credit poate respinge propunerea transmisă de intermediar și semnată de client, criteriile capacității de angajament nu sunt întrunite.

Aplicarea acestor trei criterii necesită efectuarea unei examinări detaliate în fiecare caz specific.

¹¹ Caz 14/76 (1976) ECR 1497.

¹² Caz 139/80 (1981) ECR 810.

¹³ Cazul 33/78 (1978) ECR 2183. Vezi și Cazul C-439/93 *Lloyd's Register of Shipping vs. Societe Campenon Bernard* (1995) ECR I-961.

Traducere din limba engleză

Faptul că un intermediar poate cauza ca o bancă să cadă în scopul dreptului de stabilire nu înseamnă că un intermediar reprezintă o filială. În baza celei de-a doua Directive, o filială este "locul afacerii care formează parte dependentă din instituția de credit (...)". Deoarece se presupune că intermediarul este independent, acesta nu poate fi "parte" dintr-o instituție de credit. Activitatea lui va fi, în mod normal, stabilită sub forma unei companii care își are propria personalitate juridică.

În final, dacă serviciile unei bănci sunt comercializate în alt Stat Membru prin intermediarul unei alte bănci, înștiințarea nu trebuie, logic vorbind, să fie necesară. Faptul că banca intermediară este în sine supusă supravegherii în Statul membru unde are sediul, trebuie să ofere aceluși Stat Membru garanția pentru acesta pentru a considera că înștiințarea nu este necesară. Dacă banca intermediară acționează în nume propriu, înștiințarea nu are loc, din moment ce această situație nu cade în scopul libertății furnizării serviciilor transfrontaliere.

(b) Mașini electronice

Acest lucru reprezintă mașinile electronice fixe de tip ATM capabile de efectuarea activităților bancare enumerate în Anexa la a doua directivă¹⁴.

Aceste mașini pot fi acoperite de dreptul de sediu dacă îndeplinesc criteriile stabilite de Curtea de Justiție (vezi mai sus).

Pentru ca o mașină să fie capabilă să poată fi tratată ca un sediu, ar trebui să aibă o administrație, care prin definiție imposibil, cu excepția cazului în care Instanța confirmă că acest concept poate cuprinde nu doar administrarea oamenilor, ci și administrarea electronică.

Totuși, este puțin probabil ca această mașină să fie doar unicul loc de activitate al instituției de credit în Statul Membru. Este posibil să fie atașat, în aceeași țară, unei filiale sau unei agenții. În acel caz, mașina nu este o entitate de drept propriu, deoarece este acoperită de regulile prin care se administrează sediul la care este atașată.

Dacă mașina reprezintă totuși doar prezența instituției de credit într-un Stat Membru, Comisia preia ideea că poate fi posibilă tratarea acestuia ca o furnizare de servicii în teritoriul aceluși Stat Membru.

Prezența din țara gazdă a persoanei sau companiei responsabile pentru menținerea mașinii, echipându-l cu problemele tehnice întâlnite de utilizatori nu poate fi considerată sediu și nu privează instituția de credit de dreptul de a funcționa în baza libertății furnizării serviciilor.

Comisia consideră că dezvoltările tehnologice pot provoca evaluarea poziției.

Dacă aceste dezvoltări făceau în așa fel încât instituția să aibă o mașină în țara dată care poate "acționa" ca filială, luând decizii care ar anticipa necesitatea clientului de a intra în contact cu compania mamă, Comisia ar fi forțată să ia în considerare un cadru legal adecvat al Comunității. Cadrul legal actual își are baza pe mecanismele care se bazează încă pe conceptul de "om" pentru o filială (spre exemplu, programul de activități trebuie să conțină numele celor responsabili pentru administrarea filialei). Nu este așadar posibil, în baza regulilor existente, să se ia în considerare mașinile drept filiale.

4. Exercițarea simultană a libertății furnizării serviciilor și dreptul de stabilire

Comisia consideră că nu există nimic în Tratat, Directive sau jurisprudență care împiedică o instituție de credit să își efectueze activitățile în baza libertății pentru furnizarea serviciilor și, în același timp, printr-o formă de sediu (filială sau sediu), chiar dacă sunt implicate aceleași activități.

Instituția trebuie, totuși, să poată conecta în mod clar activitatea de una dintre cele două forme de activitate. Această conexiune este importantă atât din punct de vedere fiscal, cât și

¹⁴ Nu reprezintă un echipament individual, pentru procesarea datelor mobile care să furnizeze sau primească servicii bancare de la distanță, ex: prin internet.

Traducere din limba engleză

reglementar¹⁵. Trebuie să se asigure că o instituției nu poate "în mod superficial" să își lege activitățile de planificările care administrează libertatea de furnizare servicii ca mod de evitare a cadrului fiscal și juridic care se aplică dacă aceeași activitate era considerată a fi efectuată de o filială sau o altă formă de sediu¹⁶.

5. Controlul realizat de Statul Membru gazdă asupra condițiilor pentru acordarea pașaportului

Comisia interpretează o decizie recentă a Curții de Justiție¹⁷ ca a însemna că țara gazdă nu poate efectua verificările pentru a decide dacă o instituție de credit intenționează să funcționeze pe teritoriul în baza libertății furnizării serviciilor sau printr-o filială care întrunește condițiile standard pentru acordarea unei autorizații unice în țara autohtonă. Aceste verificări pot fi efectuate doar de statul membru gazdă. Este responsabilitatea țării autohtone ca autorizația unică să fie acordată și țara gazdă nu poate pune sub semnul întrebării acordarea acestei autorizații.

Dacă țara gazdă are un motiv de îndoială că au fost întrunite condițiile standard, poate recurge la Articolul 170 din Tratat sau poate solicita Comisiei să întreprindă acțiuni împotriva Statului Membru gazdă pentru neîndeplinirea obligațiilor conform Articolului 169 din Tratat.

6. Diverse

În opinia Comisiei, este foarte probabil contrar legii Comunității ca o instituție de credit care și-a efectuat activitatea în baza libertății furnizării serviciilor pe teritoriul Statului Membru pentru o perioadă de timp să fie forțată de acel Stat Membru să aibă un sediu ca și condiție prealabilă pentru continuarea activității.

De asemenea, consideră că libertatea pentru furnizarea serviciilor poate fi exercitată de o filială vis-a-vis de un terț Stat Membru. În această situație, este necesar ca Statul Membru natal al filiale să trimită o înștiințare (Articolul 20) către acel Stat Membru terț (desigur, condițiile de înștiințare trebuie să fie întrunite).

C. ÎNCEPEREA FURNIZĂRII SERVICIILOR

Problema stă în interpretarea Articolului 20(2) din a Doua Directivă Bancară, care stabilește că:

"Autoritățile competente din Statul Membru mamă vor, în termen de o lună de la primirea înștiințării menționate în paragraful 1, trimite acea înștiințare autorităților competente din Statul Membru gazdă."

În consecință, procedura care va fi urmată înainte de exercitarea libertății pentru furnizarea serviciilor diferă de cea aplicabilă sediului unei filiale, adică, pentru ultimul plan, Articolul 19(5) stipulează "primirea" de către filială a "comunicării" de la autoritățile competente ale Statului Membru gazdă sau, nerespectarea acesteia, absența acestei comunicări pentru o perioadă de două luni ca și condiție prealabilă pentru ca filiala să își înceapă activitatea.

Această relație nu este stipulată în contextul libertății furnizării serviciilor, pentru care există un set mai flexibil de planuri deliberate stipulate de legislația Comunității astfel încât să nu se creeze obstacole care nu există în baza planurilor anterioare.

¹⁵ Poate fi acordată importanță, spre exemplu, legăturii în scopul determinării planului de garanție.

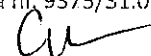
¹⁶ Vezi nota de subsol 7.

¹⁷ Vezi decizia luată de Instanță la data de 10 septembrie 1996 în legătură cu o problemă similară în Cazul C-11/95 *Comisia vs. Belgia* (1996) ECR I-4115. Instanța a decis că Statul Membru beneficiar nu a fost autorizat să monitorizeze aplicarea legii în Statul Membru de unde apare asupra televiziunii și să asigure respectarea Directivei Consiliului 89/552/EEC (cunoscută ca Directiva "TV fără barieră"; OJ Nr. L 298, 17.10.1989, p. 23).

Traducere din limba engleză

Instituția de credit trebuie să își poată începe activitatea în baza libertății furnizării serviciilor de îndată ce a transmis înștiințarea în legătură cu intenția sa autorităților personale de supraveghere, care, în baza Articolului 20(2), au o lună în care să o transmită autorităților de supraveghere din țara gazdă.

În opinia Comisiei, unde Statul Membru gazdă solicită, ca și condiție prealabilă pentru începerea activității aferente furnizării serviciilor pe teritoriu propriu (o procedură prevăzută pentru sediul filiale), emiterea unei confirmări de primire pentru înștiințarea trimisă de țara de origine, acest lucru reprezintă încălcare a celei de-a Doua Directive.

PARTEA DOI: BINELE GENERAL DIN A DOUA DIRECTIVĂ BANCARĂ

Partea a doua examinează, în schimb, problema (A) înștiințării regulilor adoptate în interesul binelui general, (B) problemelor aferente aplicării regulilor adoptate în interesul binelui general și (C) legii private internaționale.

A. ÎNȘTIINȚAREA REGULILOR ADOPTATE ÎN INTERESUL BINELUI GENERAL

În opinia Comisiei, este dificilă deducerea din formularea Articolului 19(4) a celei Doua Directive că există o obligație asupra țării gazdă de a informa instituția de credit care dorește să stabilească o filială pe teritoriul condițiilor care trebuie să fie îndeplinite în interesul binelui general. Termenul "dacă este aplicabil" indică faptul că Statul Membru își poate exercita discreția în acest sens.

Cu toate acestea, Comisia consideră că, în păstrarea spiritului celei de-a Doua Directive, instituția de credit care aduce la cunoștință, prin autoritatea de supraveghere, că dorește să înființeze o filială și să afle mai multe despre regulile de bine general aplicabile în țara gazdă trebuie să poată obține informațiile pe care le dorește de la Statul Membru.

Dacă Statul Membru răspunde favorabil la solicitarea instituției de credit, trebuie, în opinia Comisiei, să respecte obligația față de mijloace și nu față de rezultat. Adică, nu poate fi solicitată comunicarea legislației aferente interesului de bine general (doar legislația aplicabilă activităților bancare) și, în orice caz, un text care nu a fost comunicat se poate baza complet față de instituția de credit. Este de necrezut că aplicarea prevederilor juridice pe teritoriul Statului Membru care a adoptat-o trebuie exclusă pe baza faptului că nu a fost efectuată o formalitate anterioară administrativă.

Comisia convine că tipul opțional al înștiințării regulilor de bine general de către Statul Membru gazdă poate reprezenta un obstacol în exercitarea dreptului de sediu. Cum poate o instituție de credit știi ce reguli trebuie să respecte dacă un Stat Membru refuză să comunice aceste reguli? Această situație a fost, mai mult, deplânsă unanim pe durata consultațiilor pe care Comisia le-a efectuat recent în sectorul bancar.

Comisia va depune orice efort pentru remedierea situației.

B. APLICAREA REGULILOR ADOPTATE ÎN INTERESUL BINELUI GENERAL

Scopul general al celei de-a doua Directive Bancare este de a permite instituției autorizate de credit din Statul Membru să asigure, în Uniunea Europeană, unele sau toate activitățile bancare enumerate în Anexă, fie prin constituirea unei filiale, fie prin libertatea furnizării serviciilor, pe baza condiției că aceste activități sunt acoperite de autorizație (Articol 18).

Totuși, legea Comunității nu a armonizat conținutul activităților bancare, cu câteva excepții, cum ar fi aspectele creditului consumatorului¹⁸.

Așadar, este probabil că instituția de credit care dorește să își efectueze activitățile în alt Stat Membru se va confrunța cu diferite regulile aplicabile atât serviciului în sine, cât și condițiilor în care poate fi oferit și comercializat. Este suficient, spre exemplu, să ne gândim la o varietate de reguli naționale aplicabile împrumuturilor.

Paragraful șaisprezece din a doua Directivă menționează:

"Statul Membru trebuie să se asigure că nu există obstacole în efectuarea activităților care primesc recunoașterea comună în același fel ca în Statul membru mamă, atât timp cât cel

¹⁸ Directiva 87/102/EEC de la data de 22.12.1986, OJ Nr. L 42, 12.2.1987, p. 48; Directiva 90/88/EEC de la data de 22.2.1990, OJ Nr. L 61, 10.3.1990, p. 14.

Traducere din limba engleză

din urmă nu intră în conflict cu prevederile legale care protejează binele general din Statul Membru Gazdă".

Trebuie evidențiat că, din moment ce preambulul unei directive are drept valoare de ajutor în interpretare, acesta clarifică pentru cititor intențiile legislaturii Comunității¹⁹.

Comisia consideră că o instituție de credit care funcționează în contextul recunoașterii mutuale poate, așadar, fi forțată să aducă serviciile în conformitate cu legislația din țara gazdă doar dacă măsurile pe care se bazează sunt în interesul binelui general, indiferent dacă acționează printr-o filială sau în baza libertății furnizării serviciilor.

Această abordare este, mai mult, confirmată de Curtea de Justiție, care a decis că doar regulile de bine general pot limita sau împiedica exercitarea a două libertăți fundamentale, adică libertatea pentru furnizarea serviciilor²⁰ și libertatea de stabilire²¹.

În consecință, o instituție de credit ar avea dreptul să pună la îndoială, prin mijloace de procedură administrativă sau juridică sau o plângere la Comisie, legalitatea, cu privire la legea Comunității, a unei norme naționale care este impusă asupra lui.

Totuși, a doua directivă bancară nu conține o definiție a "binelui general". Motivul pentru acesta este că, în zone nearmonizate, nivelul binelui general implicat depinde de evaluarea Statelor Membre și poate varia substanțial de la o țară la alta în conformitate cu tradițiile naționale și obiectivele Statelor Membre.

Similar, a Doua Directivă nu specifică în ce limite și în ce condiții Statul Membru gazdă poate impune regulile de bine general asupra instituției de credit a Comunității.

Este necesar să consultăm jurisdicția relevantă a Curții de Justiție.

1. Definirea binelui general

Curtea de Justiție a inițiat acest concept. Acesta menționează că:

"Luând în considerare tipul specific al anumitor servicii care sunt furnizate (...), anumite cerințe impuse asupra persoanelor care furnizează serviciile nu pot fi considerate incompatibile cu Tratatul unde au drept scop aplicarea regulilor profesionale, justificate de binele general (...)"²².

Totuși, Instanța nu a oferit niciodată o definiție a binelui general, preferând să mențină tipul progresiv. Și-a exprimat opinia, în cazuri individuale, despre posibilitatea considerării unei măsuri naționale date care să țintească spre obținerea unui obiectiv imperativ care servește binele general și a specific linia de gândire care trebuie urmată în decderea dacă măsura este aplicată de un Stat Membru împotriva comerciantului dintr-un alt Stat Membru care funcționează pe teritoriul primului în conformitate cu libertățile de bază prevăzute de Tratat.

Totuși, instanța a oferit mai multe clarificări despre măsurile care pot fi luate în considerare a fi ținute spre atingerea obiectului imperativ în binele general.

În consecință, a declarat că aceste măsuri nu pot fi supuse armonizării prealabile a Comunității²³.

Prin jurisdicție, Instanța a specificat zonele care pot fi considerate a fi în binele general. Regulile naționale adoptate în una dintre aceste zone pot, în anumit circumstanțe evidențiate mai jos, fi aplicate împotriva unui comerciant al Comunității.

Instanța a recunoscut până acum, ca motive imperative în binele general, următoarele obiective²⁴:

¹⁹ Vezi în special Cazul 76/72 *Michel* (1973) ECR 457.

²⁰ Cazul C-76/90 *Sager vs. Dennemeyer* (1991) ECR I-4221. Vezi analiza conținută în comunicarea interpretativă a Comisiei cu privire la mișcarea liberă a serviciilor peste frontiere, OJ Nr. C 334, 9.12.1993, p. 3

²¹ Cazul C-55/94 *Gebhard*; vezi nota 6. Vezi și decizia din cazul C-19/92 *Kraus* (1993) I-1663.

²² Cazurile alăturate 110 și 111/78 *Van Wesemael* (1979) ECR 35.

²³ Cazul 52/79 *Debauxe* (1980) ECR 833; Cazul 205/84; vezi nota 7; Cazul 353/89 *Mediawet* (1991) ECR I-4069.

Traducere din limba engleză

- protecția beneficiarului serviciilor²⁵, protecția muncitorilor²⁶, inclusiv protecția socială²⁷, protecția consumatorului²⁸ păstrarea bunei reputații a sectorului financiar național²⁹, prevenirea fraudei³⁰, ordine socială³¹, protecția proprietății intelectuale³², politica culturală³³, păstrarea moștenirii naționale istorice și artistice³⁴, coeziunea sistemului fiscal³⁵, siguranța rutieră³⁶, protecția creditorilor³⁷ și protecția administrării adecvate a justiției³⁸.

Lista este deschisă și Instanța își rezervă dreptul să mai adauge lucruri.

Cele mai multe zone implică activitate bancară. Spre exemplu, o măsură națională care dorește protejarea beneficiarilor serviciilor bancare poate, dacă nu cade în scopul zonei armonizate, să se bazeze pe motivele aferente binelui general prin Statul Membru vis-a-vis de instituția de credit a Comunității care funcționează pe teritoriul său în contextul recunoașterii comune. Pentru care această regulă să se aplice, trebuie întrunite anumite condiții suplimentare.

2. "Teste" de bine general

În jurisdicția sa, Instanța menționează că:

"Măsurile naționale responsabile pentru împiedicarea sau diminuarea dorinței de exercitare a libertăților fundamentale garantate de Tratat trebuie să îndeplinească patru condiții: trebuie aplicate într-un mod non-discriminator; trebuie să fie justificate de cerințele imperative în interesul general; trebuie să se potrivească pentru asigurarea atingerii obiectivului pe care îl urmăresc; și nu trebuie să iasă în afara a ceea ce este necesar pentru a-l atinge³⁹."

A declarat că o regulă aferentă interesului public este aplicabilă împotriva unei persoane care furnizează servicii doar dacă **"acel interes nu este protejat de reguli la care persoana care furnizează servicii este supusă în Statul Membru în care are sediul⁴⁰."**

3. Proceduri pentru aplicarea testelor

Dacă un Stat Membru gazdă impune asupra instituției de credit o măsură națională care nu derivă de la armonizarea Comunității și care, în opinia instituției de credit, reprezintă o restricție a libertății furnizării serviciilor, acea instituție poate pune la îndoială dreptul Statului Membru de a face acest lucru dacă măsura nu întrunește cele șase criterii stabilite: non-

²⁴ La această listă trebuie adăugate *a fortiori* prevederile Articolului 56, adică politica publică, securitatea publică și sănătatea publică. "Cerințele obligatorii", care sunt recunoscute de Instanță în jurisdicție despre mișcarea produselor (protecția mediului, corectitudinea tranzacțiilor comerciale) pot fi invocate în legătură cu serviciile.

²⁵ Cazurile unite 110/78 și 111/78 *Van Wesemael*; vezi nota 22.

²⁶ Cazul 279/80 *Webb* (1981) ECR 3305.

²⁷ Cazul C-272/94 *Guiot* (1996) ECR I-1905.

²⁸ Cazul 205/84 *Comisia vs. Germania*; vezi nota 7.

²⁹ Cazul C-384/93 *Alpine Investments BV* (1995) ECR I-1141.

³⁰ Cazul C-275/92 *Schindler* (1994) ECR I-1039.

³¹ *Idem*.

³² Cazul 62/79 *Coditel* (1980) ECR 881.

³³ Cazul C-353/89 *Mediawet*; vezi nota 23.

³⁴ Cazul C-180/89 *Comisia vs. Italia* (1991) ECR 709.

³⁵ Cazul C-204/90, decizia de la data de 28 ianuarie 1992, *Bachmann* (1992) ECR 249.

³⁶ Cazul 55/93 *van Schaik* (1994) ECR I-4837.

³⁷ Decizie luată la data de 12 decembrie 1996 în Cazul C-3/95 *Reiseburo Broede vs. Gerd Sandker* (nu este raportat încă)

³⁸ *Idem*.

³⁹ Cazul C-55/94 *Gebhard*; vezi nota 6.

⁴⁰ Cazul C-76/90 *Sager vs. Dennemeyer*; vezi nota 20.

Traducere din limba engleză

discriminare, absența armonizării prealabile, existența unui motiv imperativ aferent interesului binelui general, non-duplicare, necesitate și proporționalitate.

Această restricție poate fi aferentă serviciului în sine sau condițiilor în baza cărora este oferit, cum ar fi publicitatea relevantă⁴¹.

Pentru a pune la îndoială o măsură generală care reprezintă o restricție (ex: o clauză care trebuie inclusă în fiecare contract și este diferită de sau necunoscută în practica normală a Statului Membru mamă) care este considerată nejustificată, instituția de credit trebuie să recurgă în mod normal la procedurile legale sau să anunțe Comisia prin depunerea unei plângeri, spre exemplu.

În practică, posibilitățile ar putea fi următoarele:

- pentru a evita un potențial conflict, poate aduce în conformitate cu regulile din țara gazdă toate aspectele serviciilor sale;
- dacă, totuși, oferă servicii bancare care nu corespund exact cu prevederile obligatorii ale țării gazdă, procedurile vor fi declarate împotriva acestuia de autoritățile naționale sau de unul dintre clienți. Apoi, va trebui să aducă argumente pe baza legii comunității în fața unui tribunal sau autorități naționale pentru a stabili dacă regula pe care Statul Membru dorește să o aplice împotriva nu respectă condițiile stabilite de Curtea de Justiție. Va fi sarcina instanțelor naționale să evalueze valabilitatea argumentelor părților, posibil după transmiterea problemei către Curtea de Justiție pentru o decizie preliminară conform Articolului 177 din Tratat.
- poate, în orice moment, informa Comisia, care poate, în cazul în care consideră că restricțiile nu sunt justificate, iniția proceduri împotriva Statului Membru în discuție pentru nerespectarea obligațiilor, în conformitate cu Articolul 169. În acest caz, va fi la discreția Comisiei să ofere dovezi pentru pretinsa nerespectare a obligațiilor⁴². În ultimă instanță, va fi sarcina Curții de Justiție să decidă dacă măsura națională în discuție trece sau nu testele de bine general.

Să vedem cum aceste șase teste pot fi aplicate în practică de Comisie sau judecător.

Măsura este discriminatorie?

În jurisdicția sa, Instanța a definit discriminarea ca:

*"aplicarea diferitelor reguli în situații comparabile sau aplicarea aceleași reguli în diferite situații"*⁴³.

În consecință, Comisia consideră că, dacă Statul Membru impune asupra unei instituții de credit a comunității o măsură sau măsuri pe care nu o impune sau nu le impune mai avantajos asupra propriilor instituții de credit, atunci va exista discriminare.

Dacă restricția în discuție este discriminatorie, poate, în conformitate cu jurisdicția Instanței, să fie justificată doar pe baza motivelor stabilite în Articolul 56 din Tratat (politică publică, securitate publică și sănătate publică), sub rezerva respectării principiului de proporționalitate⁴⁴.

Conceptul de politică publică trebuie, conform Instanței, să fie înțeles într-un sens foarte restrictiv. În consecință, Instanța a declarat că obiectivele economice nu pot reprezenta motiva de politică publică în sensul Articolului 56 din Tratat⁴⁵.

⁴¹ Articolul 21(11) din a doua directivă bancară menționează că "Nimic din ce este menționat în acest Articol nu va împiedica instituțiile de credit cu sedii principale în alt Stat Membru să își facă publicitate serviciilor prin toate mijloacele disponibile de comunicare din Statul Membru gazdă, sub rezerva regulilor care administrează forma și conținutul acestor publicități adoptate în interesul binelui general".

⁴² Cazul C-157/91 *Comisia vs. Olanda* (1992) ECR I-5899.

⁴³ Vezi cel mai recent Caz C-107/94 *Asscher* (1996) ECR I-3089.

⁴⁴ Vezi cel mai recent Caz C-17/92 *Federacion de Distribudores Cinematograficos* (1993) ECR I-2239. PERSOANA FIZICA

⁴⁵ Cazul 352/85 *Bond van Adverteerders* (1988) ECR 2005.

Traducere din limba engleză

Conform instanței, *”recurgerea de către autoritatea națională la un concept al politicii publice presupune, în orice caz, existența, pe lângă perturbarea ordinii sociale care este implicată de orice încălcare a legii, unei amenințări adevărate și suficient de grave care afectează unul dintre interesele fundamentale ale societății”*⁴⁶.

Este dificil să vedem ce măsuri ar satisface această condiție a unei amenințări grave asupra societății în domeniul bancar. Este rezonabil să credem, așadar, că măsurile discriminatorii sunt puțin probabil justificate în sectorul bancar.

Măsura se încadrează în scopul zonei armonizate?

Comisia consideră că Directivele de armonizare definesc nivelul minim de bine general din Comunitate. În opinia acesteia, acest lucru înseamnă că Statul Membru nu poate folosi binele general ca justificare pentru impunerea asupra instituției de credit din Comunitate care funcționează pe teritoriul lui în contextul recunoașterii comunii reguli mai stricte decât cele stabilite în Directive.

Acest lucru este adevărat pentru regulile armonizate cu privire la preluarea afacerii și condițiile care o urmează (fonduri proprii, capital minim, depunere garanție, expunere largă, acoperire pentru riscurile de comercializare și împrumut, etc.).

Este adevărat pentru regulile armonizate cu privire la anumite activități bancare, cum ar fi cele de credit de consumator (indicarea procentului de taxare, dreptul consumatorului de eliberare a obligațiilor înainte de data programată, etc.)⁴⁷.

În ultimul rând, este cazul regulilor armonizate cu privire la anumite aspecte orizontale ale contractelor (termeni incorecți⁴⁸) și anumite condiții aferente mediului contractual (contracte negociate în afara sediului afacerii⁴⁹, publicitate înșelătoare⁵⁰).

Dacă aceste reguli armonizate reprezintă prevederile minime, Statul Membru este liber să impună asupra propriilor instituții de credit reguli mai stricte decât cele stabilite în Directive. Discriminarea inversă nu este, în teorie, contrară legii Comunității. Instanța a decis, de fapt, că nu este contrară principiului de non-discriminare păstrat în legea comunității pentru statul membru pentru a-și trata cetățenii mai puțin favorabil decât cetățenii din alte comunități⁵¹.

Dacă un stat membru impune, din motive pe care le consideră a fi de bine general, un nivel al protecției consumatorului mai strict decât cel stabilit de prevederile minime ale comunității asupra instituțiilor de credit care funcționează pe teritoriu, testarea proporționalității ar trebuie îndeplinită, în orice caz.

Măsura are un obiectiv de bine general?

Dacă nu există armonizare, Comisia consideră că, după cum instanța a decis, restricțiile impuse de un stat membru sunt compatibile cu Tratatul doar **”dacă se stabilește că în domeniul de activitate în discuție există motive aferente interesului public (...)”**⁵².

Dacă regula nu se încadrează în scopul zonei armonizate, este necesară examinarea faptului dacă intră într-una dintre zonele pe care instanța le-a considerat ca încadrându-se în scopul de interes al binelui general (ex: protecția consumatorului). Dacă acest lucru are loc, primul criteriu este întrunit, dar linia de gândire trebuie urmată. Dacă nu este așa, se poate specula

⁴⁶ Cazul 30/77 *Bouchereau* (1977) ECR 1999.

⁴⁷ Directivele 87/102/EEC și 90/88/EEC; vezi nota 18.

⁴⁸ Directiva 93/13/EEC de la data de 5 aprilie 1993, OJ Nr. L 95, 21.4.1993, p. 29.

⁴⁹ Directiva 85/577/EEC de la data de 20.12.1985, OJ Nr. L 372, 31.12.1985, p. 31.

⁵⁰ Directiva 84/450/EEC de la data de 10 septembrie 1984, OJ Nr. L 250, 19.9.1984, p. 17.

⁵¹ Cazul 332/90 *Steen* (1992) ECR I-341; Cazurile unite C-29/94 - C-35/94 *Aubertin și alții* (1995) ECR I-301. Vezi și decizia de la data de 12 decembrie 1996 din Cazurile unite C-320/94, C-328/94, C-329-94, C-337/94 și C-339/94 prin care utilizarea prevederilor minime este condiționată respectării Tratatului.

⁵² Cazul 205/84 *Comisia vs. Germania*; vezi nota 7.

Traducere din limba engleză

dacă instanța ar recunoaște zona în discuție ca intrând în interesul binelui general. Trebuie ținut minte că instanța are jurisdicție continuă și că își rezervă dreptul să adauge noi zone la lista existentă pe baza cazurilor individuale.

Este interesul de bine general neprotejat în țara de origine?

Este necesară examinarea, în legătură cu asta, dacă instituția de credit nu a fost deja supusă unor prevederi similare sau comparabile care doreau protejarea aceluiași interes în baza legislației statului membru de origine.

În baza celei de-a doua directive bancare, acest criteriu poate fi important, în special în scopul evaluării posibilității măsurilor impuse de Statul gazdă în exercitarea puterilor restante.

Spre exemplu, este necesară examinarea în contextul acestui "test", măsura în care anumite controale solicitate de Statul gazdă pot fi efectuate în țara de origine, măsura în care informațiile contabile, de supraveghere, statistice sau financiare pot fi comunicate autorității competente din țara de origine, etc.

Este măsura capabilă să garanteze că obiectivul va fi întrunit?

Chiar dacă o măsură este prezentată de un Stat gazdă ca apărând obiectivul favorabil pentru binele general, oricine poate întreba dacă este necesară pentru protejarea aceluși interes.

Există cazuri în care măsura nu este necesară în mod obiectiv sau nu este potrivită pentru protejarea intereselor.

Curtea de Justiție evaluează aceste circumstanțe și a declarat în anumite hotărâri că o regulă care a fost justificată de țara gazdă pe motive de protecția consumatorului, nu ar fi furniza totuși această protecție.

Spre exemplu, instanța a declarat că, din moment ce informațiile sunt cerința principală a protecției consumatorului, un Stat Membru care impune reguli care restricționează accesul consumatorilor la anumite tipuri de informații nu poate justifica acele reguli pe motive de protecția consumatorului⁵³.

Așadar, instanța examinează cu atenția măsura prezentată pentru a decide dacă favorizează consumatorul⁵⁴ și dacă statul membru care o impune nu subestimează capacitatea consumatorului de a decide pentru sine⁵⁵. În acest fel, verifică dacă anumite măsuri, în baza acoperirii protecției consumatorului, nu doresc de fapt atingerea a mai puține obiective valoroase aferente protecției pieței naționale.

Măsura nu merge peste ceea ce este necesar pentru a atinge un obiectiv urmărit?

În final, trebuie să întrebăm dacă nu există mijloace mai puțin restrictive de atingere a unui obiectiv de bine general. Acest lucru implică aplicarea principiului juridic de potrivire a răspunsului în relația cu riscul.

Instanța examinează sistematic dacă Statul Membru nu are la dispoziția sa măsurile cu efect mai puțin restrictiv asupra comerțului⁵⁶. În contextul acestei examinări, instanța poate deduce din analiza comparativă a legislației celorlalte State Membre că măsurile mai puțin restrictive

⁵³ Cazul C-362/88 *GB-INNO-BM* (1990) ECR I-667.

⁵⁴ Vezi decizia în cazul C-240/95 *Schmit* (1996) ECR I-3179.

⁵⁵ Vezi în special Cazul C-470/93 *Mars* (1995) ECR I-1923. În această decizie, instanța recurge la conceptul de "consumator circumspect".

⁵⁶ Vezi cel mai recent Caz C-101/94 *Comisia vs. Italia ("SIM")* (1996) ECR 2691. Vezi și Cazul C-384/93 *Alpine Investments*; vezi nota 29.

Traducere din limba engleză

de protecția consumatorului există⁵⁷. Totuși, instanța a decis că **"faptul că un Stat Membru impune reguli mai stricte decât alt Stat Membru nu înseamnă că regulile celui din urmă sunt disproporționale și incompatibile cu legea Comunității"**⁵⁸.

Dacă o măsură națională care reprezintă o restricție asupra instituției de credit care beneficiază de recunoaștere comună este justificată de Statul gazdă pe baza faptului că protejează beneficiarul serviciului, este esențială verificarea dacă testul de proporționalitate este satisfăcut, pentru a ridica problema necesității actuale de protejare a beneficiarului.

Instanța a declarat, în decizia de la data de 4 decembrie 1986, *Comisia vs. Germania*, că **"pot exista cazuri unde, din cauza tipului de risc asigurat și părții care caută asigurare, nu există nevoie de protecția celui din urmă prin aplicarea regulilor obligatorii din legea națională"**⁵⁹. Scopul acestei decizii trece de domeniul de asigurare.

Este necesar să acordăm atenție, în fiecare caz, nevoii de protecție a beneficiarului serviciului bancar oferit în contextul recunoașterii comune prin examinarea tipului serviciului și nivelul de sofisticare al beneficiarului.

Comisia consideră că Statele Membre trebuie, în impunerea regulilor de bine general, să facă o diferențiere conform căreia serviciile sunt sau nu furnizate beneficiarilor. Cu alte cuvinte, pentru a respecta principiul de proporționalitate, aceștia trebuie să ia în considerare gradul de vulnerabilitate al persoanelor pe care doresc să le protejeze.

Directiva Parlamentului și Consiliului European 94/19/EC pentru depuneri de garanții și, în special, posibilele excluderi, pot fi luate ca bază pentru decizia dacă beneficiarul este circumspect⁶⁰. Logica de la baza acestor posibile excluderi este, de fapt, aceeași ca cea prezentată în această comunicare. Drept ghid, poate fi considerat că instituțiile de credite, instituțiile financiare, companiile de asigurare, autoritățile guvernamentale centrale sau de alt tip, Ucits, fondurile de pensii și companiile din sensul punctului 14 din Anexa 1 la Directiva 94/19/EC⁶¹ sunt clienți de tipul sau dimensiunea în care pot recunoaște riscurile pe care le suferă și se angajează cunoscând toate faptele.

Spre exemplu, tranzacțiile afacerii de tipul enumerat în Anexă, în momentul efectuării între profesioniștii din sectorul financiar, nu trebuie supuse unor reguli de bine general de către Statul Membru gazdă. Testul de proporționalitate ar fi dificil de îndeplinit în aceste cazuri.

În final, este necesar în anumite cazuri să se decidă dacă serviciul este furnizat în baza libertății furnizării serviciilor sau de o filială.

Evaluarea proporționalității restricției poate diferi în funcție de modul de funcționare.

În consecință, o restricție poate fi considerată mai degrabă a fi proporțională în cazul unui operator care lucrează permanent pe teritoriul decât în cazul aceluiași operator care lucrează doar temporar.

Instanța a recunoscut această diferență prin impunerea unui cadru legal mai puțin restrictiv și mai "ușor" pentru furnizorii de servicii care funcționează în calitate temporară decât pentru furnizorii cu sediu.

S-a declarat că un Stat Membru:

"nu poate realiza furnizarea serviciilor pe teritoriu sub rezerva respectării condițiilor necesare pentru sediu și lipsi de toată eficiența practică prevederile Tratatului al cărui obiect este garantarea libertății furnizării serviciilor"⁶².

⁵⁷ Cazul C-129/91 *Yves Rocher* (1993) ECR I-2361.

⁵⁸ Cazul C-384/93 *Alpine Investments*; vezi nota 29.

⁵⁹ Cazul 205/84 *Comisia vs. Germania*; vezi nota 7.

⁶⁰ Directiva de la data de 30 mai 1994, OJ Nr. L 135, 31.5.1994, p. 5

⁶¹ Companiile cuprind mai mult de 50 de oameni cu un bilanț total de cel puțin 2 500 000 ECU și o cifră netă de afaceri de cel puțin 5 000 000 ECU. Directiva Consiliului 94/8/EC de la data de 21 martie 1994, OJ Nr. L 82, 25.3.1994, p. 33.

⁶² Cazul C-76/90 *Sager*; vezi nota 20. Vezi și Cazul C-198/89 *Comisia vs. Grecia* (1991) ECR I-727.

Traducere din limba engleză

Instanța a declarat și că restricțiile pentru libertatea furnizării serviciilor sunt chiar mai puțin acceptabile în cazul în care serviciul este furnizat **"fără a fi necesar persoanei care îl furnizează pentru a vizita teritoriul Statului membru în care este furnizat"**⁶³.

Această clarificare este relevantă în special serviciilor bancare care sunt din ce în ce mai furnizate fără mutarea fizică din partea furnizorului.

Instanța a declarat că nu decurge din paragraful trei al Articolului 60 din Tratat că:

"toate legislațiile aplicabile cetățenilor aceluși Stat și aplicat în mod obișnuit activităților permanente ale companiilor stabilite pot fi în mod similar aplicate în întregime activităților temporare ale companiilor care sunt stabilite în alte State Membre"⁶⁴.

Așadar, în funcție de circumstanțe, aceeași restricție aplicată în interesul binelui general poate fi pronunțată proporțional cu privire la o filială, dar disproporționată cu privire la furnizorul temporar de servicii. Comisia consideră, spre exemplu, că Statul Membru care impune anumite formalități asupra instituțiilor de credit (controale, înregistrare, costuri, comunicare de informații, etc.) din motive care doresc a fi pentru binele general trebuie să ia în considerare modul de funcționare ales de instituția de credit care efectuează activitățile pe teritoriul în baza planificării de recunoaștere comună.

Totuși, această diferență nu poate fi aplicată regulilor de protecția consumatorului (desigur, cu condiția că au promovat aceste teste). Nivelul protecției consumatorului trebuie să fie identic, dacă serviciul este furnizat în baza libertății pentru furnizarea serviciilor sau prin sediu. Ar fi de neacceptat ca un client să fie mai puțin protejat în conformitate cu faptul că a primit un serviciu de la o companie fără sediu sau o companie cu sediu.

Poate fi necesară luarea în considerare a circumstanțelor în care serviciul a fost solicitat. Există situații în care consumatorul a evitat în mod deliberat protecția plătită pentru acesta de legea națională, în special în cazul în care solicită un serviciu de la o bancă fără sediu, fără a fi interogat prima dată de bancă.

C. INTERESUL ÎN BINELE GENERAL ȘI LEGEA PRIVATĂ INTERNAȚIONALĂ

1. Principii

O examinare a compatibilității cu legea Comunității a unei reguli naționale justificate pe motive de bine general trebuie efectuată dacă discrepanța legală cauzată de absența armonizării creează un obstacol pentru mișcarea serviciilor bancare.

Orice regulă națională trebuie să fie compatibilă cu legea comunității indiferent de zona în care cade. Într-o decizie luată la data de 21 martie 1972, Instanța a declarat că:

"Eficiența legii Comunității nu poate varia în conformitate cu diferite filiale ale legii naționale care se pot aplica."⁶⁵

Dacă este necesar, legea comunității predomină în fața prevederilor legii naționale private.

Instanța a verificat, în consecință, compatibilitatea cu prevederile naționale ale legii civile ale legii comunității⁶⁶ și procedurii civile⁶⁷.

Poate fi menționat și faptul că cele mai multe reguli contractuale care cad în scopul legii civile sau procedurale (mijloace ale obligațiilor de stingere, perioade de limitare, expirare, invaliditate, etc.) nu reprezintă bariere în comerțul din serviciile bancare.

⁶³ Cazul C-76/90 *Sager*; vezi nota 20.

⁶⁴ Cazul 205/84 *Comisia vs. Germania*; vezi nota 7. Vezi și decizia de la data de 17 decembrie 1981, Cazul 279/80 *Webb*; vezi nota 26.

⁶⁵ Cazul 82/71 *SAIL* (1972) ECR 119. Vezi și Cazul 20/92 *Hubbard* (1993) ECR I-3777.

⁶⁶ Cazul C-168/91 *Konstantinidis* (1993) ECR I-1191; Cazul C-339/89 *Alsthom Atlantique* (1991) ECR I-107; decizia de la data de 13 octombrie 1993, cazul C-93/92 *Motorradcenter* (1993) ECR I-5009.

⁶⁷ Vezi Cazul C-398/92 *Mund & Fester* (1994) ECR I-467; Cazul C-43/95 *Data Delecta Aktiebolag* (1996) ECR I-4661; Cazul C-177/94 *Perfili* (1996) ECR I-161; vezi și Cazul 20/92 *Hubbard*; vezi nota 65.

Traducere din limba engleză

Totuși, contractele bancare nu conțin prevederi, de obicei de tip obligatoriu, care pot reprezenta reguli pentru obligațiile contractuale, dar care afectează comerțul. Să luăm spre exemplu o clauză care împiedică o modificare a procentului sau rambursării timpurii. Efectele acestei prevederi pot reprezenta o restricție dacă obligă banca să modifice un serviciu pentru a-l conforma cu legislația din țara în care este comercializat.

Comisia consideră că aceste prevederi nu pot scăpa de controalele stabilite de legea comunității doar pe baza faptului că se află în scopul legii pentru obligațiile contractuale.

În acest context, judecătorul trebuie să examineze compatibilitatea cu legea comunității pentru rezultatele obținute prin aplicarea regulilor la alegerea legii care administrează obligațiile contractuale conținute de documentele legale internaționale private, în special Convenția de la Roma⁶⁸.

Aceste reguli de jurisdicție nu pot reprezenta restricții în sine. Nu este mecanismul pentru numirea legii aplicabile care reprezintă o barieră, ci rezultatul la care duce în baza unui drept material⁶⁹.

2. Conexiunea cu Convenția de la Roma

Această Convenție stabilește principiul libertății contractuale, care este comun pentru toate statele Membre.

Părțile contractului bancar pot alege, în mod liber, legea care va administra contractul și obligațiile pe care garantează să le îndeplinească. Aceasta poate fi legea din țara mamă, țara gazdă sau chiar o terță țară, indiferent dacă este membră sau nu din Uniunea Europeană.

Convenția stabilește că, dacă nu este exprimată o alegere de către părți, legea aplicabilă este aceea a țării cu care contractul este conectat. În baza Convenției, se presupune că aceasta este țara unde partea care își efectuează activează își are sediul obișnuit sau o filială, în funcție de faptul dacă efectuarea este realizată de compania mamă sau o filială.

În cazul unui contract încheiat cu consumatorul⁷⁰, Convenția stabilește că, dacă părțile nu își exprimă alegerea, legea aplicabilă este cea din țara consumatorului în cazul în care contractul este încheiat în una dintre următoarele circumstanțe (Articolul 5):

- contractul a fost precedat de o invitație specifică adresată consumatorului în țara sa și acesta a întreprins în acea țară toți pașii necesari din partea lui pentru încheierea contractului;
- cealaltă parte sau reprezentantul lui au primit decizia consumatorului din acea țară.

Totuși, dacă părțile au ales legislația aplicabilă a acestui contract, această alegere nu trebuie să priveze consumatorul de protecția acordată prin regulile obligatorii⁷¹ ale legii țării în care își reședința obișnuită dacă unui dintre seturile de circumstanțe descrise ai sus predomină.

În plus, în baza Convenției, "regulile obligatorii" (Articolul 7) și "politica publică" (Articolul 17)⁷² ale Statelor Membre se pot aplica la alegerea părților sau, în absența unei alegeri exprese, conform regulilor relevante conținute de Convenție.

Pe baza Convenției de la Roma, contractul bancar încheiat cu consumatorul trebuie să respecte cel puțin regulile obligatorii ale legii țării consumatorului, în cazul în care consumatorul a fost analizat prima dată în țara consumatorului sau în cazul în care comanda pentru a serviciu a fost primită aici.

⁶⁸ Vezi nota 4.

⁶⁹ Vezi, totuși, Cazul C-214/94 *Boukhalfa* (1996) ECR I-2253.

⁷⁰ Contract efectuat într-un scop în afara comerțului sau profesiei.

⁷¹ Prevederi care nu pot fi derogate de la contract.

⁷² Acest concept trebuie înțeles aici în sensul lui în baza legii naționale și legii internaționale private, care nu este, în mod necesar, înțelesul acordat de Curtea de Justiție; pentru cea din urmă, este un concept neeconomic care implică o amenințare gravă la societate.

Traducere din limba engleză

Dacă, pe de altă parte, contractul bancar nu este încheiat cu clientul (contract încheiat între bancă și client care acționează de-a lungul activității sale), contractul va fi gestionat de legea aleasă de părți și, în absența unei alegeri exprimate, prin legea țării unde banca are sediul principal sau locul de afacere secundar.

3. *Precedența legii comunitare*

Comisia consideră că trebuie adăugat un nivel ulterior de gândire celui care derivă din aplicarea Convenției de la Roma.

Așadar, în conformitate cu principiul precedenței legii Comunității, prevederile dreptului material aplicabile serviciului bancar conform regulilor de alegere a legii stabilite în Convenția de la Roma pot, dacă reprezintă o restricție, fi examinate pentru binele general.

Pot fi evidențiate două posibile situații⁷³.

(a) Servicii bancare furnizate de filială

Articolul 4 din Convenția pentru Roma stabilește faptul că legea aplicabilă în absența alegerii părților este aceea a țării în care sediul principal este situat sau, dacă performanța are loc prin locul de afacere, altul decât sediul principal, țara în care acel loc de afaceri este situat. Convenția implică faptul că, dacă un serviciu este livrat de filiala unei bănci, se presupune că legea din țara în care se află filiala predomină în absența alegerii de către părțile implicate⁷⁴.

În conformitate cu principiul precedenței legii comunității, Comisia consideră că, dacă prevederile legale ale țării filialei reprezintă o restricție, se poate folosi testul de bine general și, dacă este necesar, anulat.

(b) Servicii bancare furnizate clienților în baza libertății furnizării serviciilor

Conform principiului precedenței legii Comunității, aplicarea de către o țară de reședință a clientului a prevederilor "*regulilor obligatorii*", "*cerințelor obligatorii*" și "*politicii publice*" asupra contractelor încheiate de client pot fi supuse testului de bine general dacă rezultă o restricție.

Așadar, este necesară extinderea linii de gândire dezvoltate pe baza Convenției de la Roma și întrebarea dacă, spre exemplu, "*regulile obligatorii*" pe care țara clientului intenționează să le folosească satisfac teste de bine general. Deoarece sunt adoptate pentru protejarea clientului, există destule șanse ca aceste prevederi de drepturi material să treacă printr-un test de bine general. Instanța a recunoscut de fapt că protecția clientului este obiectul de bine general care justifică restricțiile libertăților fundamentale. Nu poate fi presupus că vor trece testul de bine generală în toate cazurile. S-a observat mai sus că regulile naționale care au drept scop adoptarea din motive de protecția consumatorului pot fi supuse evaluării de către Instanță și "*descalificării*" dacă sunt, spre exemplu, nefolositoare sau disproporționate.

În contextul pieței unice, acest nivel suplimentar de gândire este esențial pentru a decide dacă, în absența armonizării, măsurile naționale nu sunt menținute, în aspectul măsurilor de protecția consumatorului, pentru a limita sau împiedica serviciile bancare care sunt diferite sau nefamiliare în favorizarea intrării pe teritoriul național.

⁷³ Curtea de Justiție va fi responsabilă pentru interpretarea Convenției de la Roma, în special în vederea garantării interpretării care este compatibilă cu legea comunității. Totuși, nu este autorizată să facă acest lucru deoarece cele două protocoale prin care se acordă aceste puteri în Instanță (89/128/EEC și 89/129/EEC) nu sunt încă în vigoare deoarece nu toate Statele Membre care au ratificat Convenția de la Roma, au ratificat protocolul 89/129/EEC.

⁷⁴ În circumstanțe normale, părțile la un contract bancar ar alege legea care se aplică.

Subsemnata TOȘA Georgeta, interpret și traducător autorizat pentru limbile engleză și franceză, în temeiul autorizației nr. 9375/31.07.2003, eliberată de Ministerul Justiției din România, certific exactitatea traducerii efectuate din limba engleză în limba română, că textul prezentat a fost tradus complet, fără omisiuni, și că, prin traducere, înscrisului nu i-au fost denaturate conținutul și sensul.

INTERPRET ȘI TRADUCĂTOR AUTORIZAT,

PERSOANA FIZICA
TOȘA GEORGETA LUCIANA
Traducătoare autorizată
pentru limbile engleză și franceză
Autorizația nr. 9375/31.07.2003